

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ บริษัทฯ ซึ่งเป็นผู้รับจ้างจัดหาคนทำงานเข้าไปเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการในสถานประกอบกิจการของนายจ้าง ต้องจัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

หน่วยงานที่หื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหื้อ บริษัทฯ ขอหื้อในประเด็นเกี่ยวกับโครงการแต่ละแห่งของนายจ้างที่พนักงานปฏิบัติงานอยู่ ถือเป็นสถานประกอบกิจการเดียวกัน หรือเป็นสถานประกอบกิจการแต่ละแห่งของนายจ้าง และบริษัทฯ ต้องจัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ข้อเท็จจริง บริษัทฯ ประกอบกิจการให้บริการด้านจัดหา รับจ้างผลิต วางแผนด้านงานก่อสร้าง งานโครงการปิโตรเคมีคอล โรงกลั่น งานแท่นขุดเจาะน้ำมัน งานวางท่อน้ำมันทั้งในส่วนงานบนบก (Onshore) และทางทะเล (Offshore) ทั้งนี้ ในส่วนของการจัดหาลูกจ้างเข้าไปทำงาน ณ บริษัทผู้ว่าจ้างที่เป็นเจ้าของสถานประกอบกิจการ บริษัทฯ จัดส่งเฉพาะลูกจ้างเข้าไปปฏิบัติงานเท่านั้น การควบคุม กำกับดูแล การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักร เป็นของบริษัทผู้ว่าจ้าง โดยบริษัทฯ จัดส่งลูกจ้างไปปฏิบัติงาน ณ สถานที่ปฏิบัติงาน จำนวน ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑. สถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ ทำयกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

๒. สถานประกอบกิจการตามบัญชี ๒ ทำยกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน

๓. สถานประกอบกิจการตามบัญชี ๓ ทำยกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ลำดับที่ ๑๐ สำนักงานบริหารของสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ และบัญชี ๒ ซึ่งหมายรวมถึงสำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ ผู้ขอหื้อด้วย

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ ไม่ว่าจะการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายรวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของนายจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ในหน่วยงาน

มาตรา ๑๓ ให้นายจ้างจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงานหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานและบุคลากรตามวรรคหนึ่งจะต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

๓๑

๒. กฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน คณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๖๕

๓๒

ข้อ ๓๘ นายจ้างของสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อดูแลและปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งสถานประกอบกิจการดังกล่าว

ข้อ ๓๙ นายจ้างในสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างจำนวนสองร้อยคนขึ้นไป ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัยเพื่อดูแลและปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มียุทธศาสตร์ครบจำนวนดังกล่าว

ในกรณีที่จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ลดลงจนมีจำนวนน้อยกว่าสองร้อยคนแต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ให้สถานประกอบกิจการนั้นคงหน่วยงานความปลอดภัยไว้

ข้อ ๔๐ หน่วยงานความปลอดภัยมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนการบริหารความเสี่ยงของสถานประกอบกิจการและดูแลให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

(๒) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุและอุบัติภัย และการควบคุมความเสี่ยงภายในสถานประกอบกิจการเสนอต่อนายจ้าง

(๓) จัดทำคู่มือว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ

(๔) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ซึ่งต้องสอดคล้องกับการทำงานแต่ละประเภทตามที่กฎหมายกำหนดเสนอต่อนายจ้าง เพื่อให้ลูกจ้างหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในขณะปฏิบัติงาน

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันอันตรายในการทำงานหรือการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในสถานประกอบกิจการ

(๖) จัดอบรมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานและข้อปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานแก่ลูกจ้างที่เข้าทำงานใหม่ก่อนให้ปฏิบัติงาน รวมทั้งลูกจ้างซึ่งต้องทำงานที่มีความแตกต่างไปจากงานเดิม ที่เคยปฏิบัติอยู่ และอาจเกิดอันตรายด้วย

(๗) ประสานการดำเนินงานความปลอดภัยในการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานประกอบกิจการ รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

(๘) ตรวจสอบประเมินระบบความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมของสถานประกอบกิจการ

(๙) รวบรวมผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานทุกระดับ และติดตามผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในการทำงานให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานของสถานประกอบกิจการ พร้อมทั้งรายงานให้นายจ้างและคณะกรรมการความปลอดภัยทราบทุกสามเดือน

(๑๐) ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยในการทำงานอื่นตามที่นายจ้างมอบหมาย

ข้อหาเรียกกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

ข้อ ๔๑ นายจ้างตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยและไม่เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ จำนวนหนึ่งคน เป็นผู้บริหรหน่วยงานความปลอดภัยประจำสถานประกอบกิจการ เพื่อทำหน้าที่เฉพาะด้านบริหาร บังคับบัญชา และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของหน่วยงานความปลอดภัย

ในการแต่งตั้งผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยตามวรรคหนึ่ง หากบุคคลที่นายจ้างแต่งตั้งเคยเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ให้บุคคลดังกล่าวได้รับการยกเว้นไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัย

ในกรณีที่ผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยพ้นจากการเป็นลูกจ้างของสถานประกอบกิจการ นายจ้างต้องจัดให้มีผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยเดิมพ้นจากการเป็นลูกจ้าง

ฯลฯ

บัญชีท้ายกฎกระทรวงการจั้ให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญชี ๑ บัญชี ๒ และบัญชี ๓

ฯลฯ

ตอบข้อหาเรียก กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้พิจารณาข้อหาเรียกตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏประกอบกับ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๔ ได้บัญญัตินิยามคำว่า “นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงาน หรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่ง ส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม นิยามคำว่า “สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ในหน่วยงาน การตีความคำว่า “หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่” จึงต้องตีความโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ณ จุดที่ลูกจ้างทำงานอยู่เป็นหลัก และตามมาตรา ๑๓ กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงการจั้ให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน บุคลากร หน่วยงาน หรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๓๘ กำหนดให้นายจ้างของสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อดูแลและปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้งสถานประกอบกิจการ ดังกล่าว และข้อ ๓๙ กำหนดให้นายจ้างในสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างจำนวนสองร้อยคนขึ้นไป ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัยเพื่อดูแลและปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิลูกจ้างครบจำนวนดังกล่าว โดยกฎหมาย มีวัตถุประสงค์ให้สถานประกอบกิจการตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายกฎกระทรวงฯ ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัย เพื่อดำเนินการด้านความปลอดภัยในเชิงการวางแผนการบริหารความเสี่ยง ให้ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมสนับสนุน ด้านวิชาการ รวมถึงตรวจประเมินระบบด้านความปลอดภัยในภาพรวมของสถานประกอบกิจการของนายจ้าง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทฯ ประกอบกิจการให้บริการด้านจัดหา รับจ้างผลิต วางแผนด้านงานก่อสร้าง

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๔-

งานโครงการปิโตรเคมีคอล โรงกลั่น งานแท่นขุดเจาะน้ำมัน งานวางท่อน้ำมันทั้งในส่วนงานบนบก (Onshore) และทางทะเล (Offshore) ทั้งนี้ ในส่วนของการจัดหาลูกจ้างเข้าไปทำงาน ณ บริษัทผู้ว่าจ้างที่เป็นเจ้าของสถานประกอบกิจการ บริษัทฯ จัดส่งเฉพาะลูกจ้างเข้าไปปฏิบัติงานเท่านั้น การควบคุม กำกับดูแล การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักร เป็นของบริษัทผู้ว่าจ้าง

ประเด็นพิจารณาต่อมา เมื่อบริษัทฯ ได้จัดส่งเฉพาะลูกจ้างเข้าไปทำงาน ณ สถานที่ปฏิบัติงานของผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นเจ้าของสถานประกอบกิจการเท่านั้น โดยสถานที่ดังกล่าวนี้มีลักษณะการประกอบกิจการ ดังนี้

๑. สถานประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ ท้ายกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานฯ

๒. สถานประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๒ ท้ายกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานฯ

๓. สถานประกอบกิจการที่เข้าข่ายสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๓ ท้ายกฎกระทรวงการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานฯ ลำดับที่ ๑๐ สำนักงานบริหารของสถานประกอบกิจการตามบัญชี ๑ และบัญชี ๒ รวมทั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ ผู้ขอหารือด้วย

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ผู้ว่าจ้างยอมให้ลูกจ้างของบริษัทฯ มาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ โดยเป็นการทำงานหรือการทำผลประโยชน์ในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจ ในความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างจึงมีฐานะเป็นนายจ้าง ตามคำนิยามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัยฯ เมื่อลูกจ้างของบริษัทฯ เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ทำงานเดียวกันของผู้ว่าจ้าง ซึ่งมีฐานะเป็นนายจ้าง จึงถือเป็นสถานประกอบกิจการเพียงแห่งเดียวของนายจ้าง ดังนั้น การนับจำนวนลูกจ้างทั้งหมดในสถานประกอบกิจการ บริษัทผู้ว่าจ้างจึงต้องนับรวมลูกจ้างของบริษัทฯ ด้วย กรณีสถานประกอบกิจการของผู้ว่าจ้างเข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงฯ บัญชี ๑ และกรณีสถานประกอบกิจการของผู้ว่าจ้างเข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงฯ บัญชี ๒ ที่มีลูกจ้างจำนวนสองร้อยคนขึ้นไป ผู้ว่าจ้างจึงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อดูแลและปฏิบัติงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในสถานประกอบกิจการ ๑ หน่วยงาน หากกรณีที่ผู้ว่าจ้างในฐานะนายจ้างตามคำนิยามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัยฯ ได้จัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัย และแต่งตั้งผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยแล้ว บริษัทฯ ซึ่งเป็นผู้รับจ้างจัดหาคนทำงานเข้าไปเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ จึงไม่ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัยฯ และไม่ต้องแต่งตั้งผู้บริหารหน่วยงานความปลอดภัยฯ สำหรับกรณีสถานประกอบกิจการของผู้ว่าจ้างเข้าข่ายเป็นสถานประกอบกิจการตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงฯ บัญชี ๓ กฎหมายมิได้กำหนดให้ต้องจัดให้มีหน่วยงานความปลอดภัยฯ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อคุ้มครองลูกจ้างให้มีความปลอดภัยในการทำงาน บริษัทฯ อาจตั้งหน่วยงานเพื่อบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบกิจการเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดได้

หมายเหตุ หนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๒๗๗๘ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน

กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน

๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙